

"I samorząd - to właśnie praca, żeby jednakowo dobrze działało się wszystkim, którzy razem pracują, uczą się i pół dnia razem spędzają, żeby jeden drugiego nie krzywdził, nie przeszkadzał, nie dokuczał, nie wyśmiewał, a przeciwnie, żeby świadczył przysługi, pomagał, opiekował się i pilnował porządku".

Janusz Korczak

Samorządność to polskojęzyczna wersja słowa demokracja, która w dosłownym tłumaczeniu oznacza wolę ludu. Dlatego też pod pojęciem tym rozumiemy samodzielne, suwerenne rządzenie się grupy, społeczności dla osiągnięcia wspólnego dobra, z poszanowaniem woli mniejszości i ze zdolnością do kompromisu. Samorządność grupy pobudza jej członków do identyfikowania się z celami i zadaniami grupy oraz uznawania ich za własne. W dążeniu do realizacji zadań grupy istotną rolę odgrywa własna inicjatywa z poczuciem własnej za nie odpowiedzialności.

Samorząd uczniowski nie jest „instytucją” wewnątrzszkolną złożoną z przedstawicieli uczniów – jest metodą wychowawczą i jedynym legalnym przedstawicielem młodzieży wobec dorosłych. Samorząd uczniowski to nie tylko grupa najaktywniejszych „funkcyjnych”, ale cała społeczność uczniowska, tak zorganizowana i wdrożona do samodzielności, że chce, umie i może podejmować decyzje we własnych sprawach.

Samorząd uczniowski obejmuje nie tylko wyznaczone dziedziny (np.: komisje czy sekcje), ale także wszystkie dziedziny zbiorowego życia młodzieży.

Głównym realizatorem metod wychowawczych, wykorzystujących metodę samorządności jest wychowawca, dlatego powinien on przede wszystkim rozumieć, czym jest demokracja w wychowaniu i dysponować jak najbogatszym repertuarem technik pracy z samorządną klasą.

Zakres kompetencji samorządu uczniowskiego określa art. 55 ustawy z 7. IX. 1991r. o systemie oświaty.

Należy do niego:

- prawo do przedstawiania radzie szkoły, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wniosków i opinii we wszystkich sprawach szkoły, a zwłaszcza dot. realizacji podstawowych praw uczniów,
- prawo do organizacji życia szkolnego umożliwiającego zachowanie właściwych proporcji

między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,

- w porozumieniu z dyrektorem, prawo do organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej,
- prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu,
- prawo do zapoznawania się z programem nauczania, jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami oraz inne.

Samorząd uczniowski stwarza uczniom szansę, aby mieli realny wpływ na to, co dzieje się w szkole, uczy działania w zespole, podejmowania decyzji i brania za nie odpowiedzialności. Struktura organizacyjna samorządów uczniowskich zależy od decyzji samych uczniów, przepisy prawne bowiem nie narzucają żadnych ograniczeń. Ustawa o systemie oświaty mówi jedynie, że "zasady wybierania i działania organów samorządowych określa regulamin uchwalony przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym".

Samorząd Uczniowski stanowi aktywną komórkę szkoły zrzeszającą wszystkich uczniów. Jest organizacją demokratyczną, odpowiedzialną i interesującą się życiem szkoły.

Należy wspomnieć, że nie jest to zabawa. Jest to inwestowanie (niekoniecznie materialne) w rozwój młodych ludzi, demokratyzację życia, przełamywanie bariery pomiędzy nauczycielami a uczniami, wreszcie ogromna kopalnia pomysłów i niekonwencjonalnych rozwiązań organizacji życia szkoły.

To, jak działa samorząd uczniowski, może trwale zachęcać lub zniechęcić uczniów do aktywnego obywatelstwa, bo rozumienie demokracji nie bierze się ze znajomości teorii, lecz z osobistego doświadczenia. Nauczyciele i władze szkoły mogą być ważnymi przewodnikami dla uczniów w procesie uczenia się przez nich samorządności przez doświadczenie. Dlatego uważam za ważne, by regularne spotkania uczniów i dyrekcji stały się szkolną tradycją, wpisaną w plan pracy samorządu uczniowskiego i dyrekcji.

Zdaniem J. Radziewicza (polski pedagog, publicysta) „samorządność uczniowska może być istotnym instrumentem wychowania”. Samorzady pomagają kształtować umiejętność formułowania własnego zdania i komunikacji, a równocześnie mogą być narzędziem konsultacji i dostarczać pomysły na rozwiązywanie problemów i wspólne dbanie, by szkoła funkcjonowała jak najlepiej.

Niezależnie od tego, jak bardzo uczeń jest zaangażowany w życie szkoły – ma prawo wpływać na to, co się w niej dzieje. Może z tego prawa korzystać na różne sposoby – organizując szkolną drużynę piłki nożnej lub projekcje filmowe dla kolegów, uczestnicząc w spotkaniach koła miłośników przyrody czy gier komputerowych, dekorując salę gimnastyczną na imprezę karnawałową, pisząc artykuły do szkolnej gazetki, tworząc stronę internetową lub organizując wystawę fotografii. Te i wiele innych działań uczniowskich to właśnie aktywność samorządu uczniowskiego – możliwości jest tyle, że każdy może znaleźć pomysł na siebie!

W naszym Gimnazjum samorząd również działa bardzo prężnie:

- organizuje szkolne dyskoteki, zabawy kulturalne integrujące społeczność szkolną;
- inicjuje pomoc potrzebującym: chorym, biednym na terenie szkoły oraz gminy
- promuje zdrowy tryb życia;
- uczestniczy w wielu akcjach charytatywnych współpracując z różnymi fundacjami;
- współorganizuje szkolne konkursy i wiele innych.

Opracowała: Paulina Czarnocka – opiekun Samorządu Uczniowskiego Gimnazjum

Suchożebry, 10.02.2014r.